

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้กฎหมายทั่วไป
ในการเรียนรายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน
The Development of Learning Achievement of General Law
Knowledge in General Law in Daily Life Course

ทรงพร ประมาณ*, ฐิติรัตน์ อธิธิมิชัย, วิศิษฐ์ศักดิ์ เนื่องนอง
Songporn Pramarn, Thitirat Itthimechai, Visitsak Nuengnong
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี 22000
Faculty of Law, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi 22000 Thailand

*Corresponding author E-mail: knhjfamilylegal13@gmail.com

(Received: July 20 2021; Revised: September 25 2021; Accepted: September 29 2021)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้กฎหมายทั่วไปในการเรียนรายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน 2) เพื่อนำผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้กฎหมายทั่วไปในการเรียนรายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันเป็นต้นแบบในการพัฒนาการเรียนรู้อีกต่อไป 3) เพื่อให้ นักศึกษาสามารถนำความรู้ด้านกฎหมายไปปรับใช้กับกรณีที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ เพื่อรู้เท่าทันกฎหมายอย่างถูกต้องและป้องกันการถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้อื่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาที่เรียนวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน ในภาคเรียนที่ 2/2563 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี จำนวน 38 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดแทรกความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัยและอัตนัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบที

ผลวิจัยพบว่า ผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่าหลังเรียน คือ ค่าเฉลี่ยคะแนนของนักศึกษาก่อนเรียนวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน คะแนนเต็ม 30 นักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ย 20.42 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.99 ส่วนหลังจากที่เรียนวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันแล้วทำการสอบนักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ย 13.47 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.1 เมื่อนำคะแนนมาเปรียบเทียบ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดแทรกความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันไม่ดีขึ้น ไม่ดีขึ้นหรือไม่พัฒนาขึ้น

คำสำคัญ : กฎหมายทั่วไป, กฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

Abstract

The purposes of this research were: 1) to develop learning achievements of general law knowledge in General Law in Daily life course, 2) to apply the learning achievement of general law knowledge in General Law in Daily Life course as a model for learning development in the next teaching, and 3) to apply student's knowledge of the law to the cases that occur in daily life and prevent being exploited by others. The samples used in this research were 38 second-year students majoring Business enrolled in General Law in Daily Life in the second of semester of the academic year 2020, Faculty of Humanities and Social Sciences Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi. The sample was by selected a specific method (Purposive Sampling). The tools were 1) Integrated learning management by inserting general knowledge related to the content of General Law in Daily Life course. 2) An achievement test consisted of multiple choice and subjective test. The descriptive statistics used for data analysis were: mean, standard deviation and T-test.

The results found that the results of the pre-test had higher average scores than post-test, that was the students had on the pre-test ($M = 20.42$, $S.D. = 1.99$). After taking the exam, the students had an average score on the post-test ($M = 13.47$, $S.D. = 4.77$). When comparing the scores, it was found that the students' achievements in general law knowledge of General Law in Daily Life course of Business English students that has been integrated learning management, inserting general knowledge related to the content of General Law in Daily Life course has not improved. It meant that this research has no improvement and development.

Keywords : General Law, General Law in Daily Life course, Learning Achievement

บทนำ

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม โลกเผ่าพันธุ์ที่มีวิวัฒนาการก้าวหน้า โดยสำคัญอย่างนำมาซึ่งจริยกิจปัจเจกอย่างหนึ่งที่เป็นเหตุให้มนุษย์สามารถดำรงรักษาเผ่าพันธุ์ของตนสืบมาจนปัจจุบันนี้ได้ คือ มนุษย์เป็นสัตว์สังคม (Social animal) หมายความว่า มนุษย์นิยมที่อยู่เป็นหมู่ เป็นพวก รวมกันเป็นกลุ่มก้อนและการรวมตัวกันเป็นสิ่งจำเป็น มนุษย์นี้เองเป็นผลให้มนุษย์มีความแข็งแกร่ง มีสติปัญญา ร่วมกันและมีพลังเป็นปีกแผ่นเพื่อฝ่าอุปสรรคภัยอันตรายนานาประการมาได้โดยตลอดรอดฝั่งเรื่อยมา เมื่อมนุษย์ได้มาอยู่ร่วมกันเป็นสิ่งจำเป็น การติดต่อสมาคมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนปัจจัยอันจำเป็นในการดำรงชีวิตก็เกิดขึ้นในแต่ละสังคมจึงมีความจำเป็นที่ต้องสร้างกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้น เพื่อควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคมให้เป็นไปตามทำนองเดียวกัน และรักษาความเป็นระเบียบตลอดจนความสงบ ความเรียบร้อยของสังคมไว้ เพราะเมื่อใดก็ตามที่สังคมมนุษย์ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความวุ่นวายและความเสียหายต่าง ๆ ก็เกิดขึ้นและเป็นเหตุนำไปสู่ความพินาศของสังคมนั้นในที่สุด (วิชฌู เครืองาม, 2541: 1)

เพื่อให้คนอยู่ในสังคมได้ สังคมนั้นต้องมีระเบียบระบอบการปกครองขึ้น มนุษย์จึงต้องสร้างกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้นเพื่อใช้ควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคมให้เป็นไปตามทำนองเดียวกัน เพื่อให้สังคมเป็นระเบียบเรียบร้อยสงบสุข กฎเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้เรียกว่า บรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) ประกอบด้วย

1. วิถีชาวบ้าน (Folkways) เป็นกฎเกณฑ์ความประพฤติที่อยู่ในรูปของประเพณีนิยม ที่สมาชิกในสังคมปฏิบัติสืบต่อกันมา ถ้าใครไม่ปฏิบัติตามก็จะถูกตักเตือนหรือตำหนิ เช่น การแต่งกาย กิริยามารยาททางสังคมในโอกาสต่าง ๆ เป็นต้น
2. จารีต (Mores) เป็นกฎเกณฑ์ความประพฤติที่ยึดหลักความดีความชั่ว กฎเกณฑ์ทางศาสนา เป็นเรื่องของความรู้สึกว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก หากใครละเมิดฝ่าฝืนจะได้รับคำตำหนิจากสมาชิกในสังคมอย่างจริงจัง อาจถูกตักเตือนออกจากสังคม หรือไม่มีใครคบค้าสมาคมด้วย เช่น การลักเล็กขโมยน้อย การเนรคุณบิดามารดา หรือผู้มีพระคุณ เป็นต้น
3. กฎหมาย (Laws) เป็นกฎเกณฑ์ความประพฤติที่มีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจน แน่นนอน ว่ากระทำอย่างไร เป็นความผิดฐานใด จะได้รับอย่างไร เช่น ผู้ใดฆ่าผู้อื่นต้องระวางโทษประหารชีวิต เป็นต้น (ดิเรก ควรสมาคม, 2562: 16-17) เมื่อผู้คนได้มาอยู่ร่วมกันเป็นสิ่งจำเป็น มีการสัมพันธ์ติดต่อกันแล้ว ย่อมจะมีปัญหาเกิดขึ้นเนื่องจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ซึ่งจะก่อความไม่สงบในสังคมได้ “ที่ไหนมีสังคม ที่นั่นย่อมมีกฎหมาย” แปลมาจากภาษาลาตินว่า “Ubi societas, ibi jus” หมายความว่า เมื่อมนุษย์อยู่รวมกันเป็นหมู่คณะ จะต้องมีการระเบียบ แต่เดิมกฎระเบียบนั้นกำหนดมาจากความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของคนในสังคม คือเป็นกฎเกณฑ์ทางศีลธรรม

และจารีตประเพณีที่ชุมชนนั้นประพฤติปฏิบัติถ่ายทอดสืบต่อกันมาจนเป็นกฎหมายประเภทหนึ่ง แต่มีได้บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เมื่อสังคมนั้นเจริญเติบโตมากขึ้น สภาพของสังคมเปลี่ยนแปลงไป ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมนั้นสลับซับซ้อนเกินกว่าที่จะตัดสินได้ด้วยจารีตประเพณี จำเป็นต้องบัญญัติกฎหมายบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับแก้ปัญหาเป็นเรื่อง ๆ ไป (ชมชื่น มัณเฑียรมัย, 2544: 5)

กฎหมายจึงเป็นบรรทัดฐานทางสังคมอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับความประพฤติของสมาชิกในสังคมให้เป็นไปในการทำนองเดียวกัน ทำให้สังคมมีระเบียบ วินัย และสงบเรียบร้อย หากไม่มีกฎหมาย มนุษย์ซึ่งมักจะชอบทำอะไรตามใจตนเอง ถ้าต่างคนต่างทำตามใจและการกระทำนั้นทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ก็จะเกิดปัญหา ความขัดแย้ง มีการล้างแค้นได้โต้ตอบกันไปโต้ตอบกันมาไม่มีที่สิ้นสุด เพราะไม่มีกฎหมายเข้าไปจัดการให้ความเป็นธรรม ในที่สุดสังคมนั้นประเทศนั้นก็ล่มสลายไม่สามารถดำรงอยู่ได้ ปัจจุบันนี้ในชีวิตประจำวันของเรา ไม่ว่าใครจะทำอะไรก็จะต้องมีกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยตลอดเวลา เช่น เมื่อมีคนเกิดก็ต้องแจ้งเกิด ต้องตั้งชื่อ ต้องเข้าโรงเรียน อายุครบ 15 ปีบริบูรณ์ ก็ต้องไปทำบัตรประจำตัวประชาชน นักเรียนที่อายุย่างเข้าปีที่ 18 ต้องไปลงบัญชีทหารกองเกิน การสมรสอยู่กันเป็นครอบครัว การกู้ยืมเงิน ชื้อขาย การทำสัญญาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ทั้งสิ้น (มานิตย์ จุมปา, 2563: 22)

รัฐธรรมนูญกำหนดให้ประชาชนมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย การรู้กฎหมายจึงจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนทุกคน ที่จะได้ทราบถึงขอบเขตของสิทธิ และหน้าที่ของตน ตลอดจนข้อปฏิบัติต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อรู้กฎหมายก็จะไม่ทำผิดกฎหมาย และไม่ถูกผู้อื่นเอาผิดเอาเปรียบ โดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ แม้แต่การทำผิดกฎหมาย หรือปัญหาข้อขัดแย้ง ข้อพิพาทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างประชาชนด้วยกันเอง หรือประชาชนกับข้าราชการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามที่เป็นข่าวฟ้องร้องกันไม่เว้นแต่ละวันนั้น มีสาเหตุมาจากความไม่รู้กฎหมายทั้งสิ้น และเมื่อกระทำความผิดแล้วจะกล่าวอ้างแก้ตัวว่าที่กระทำลงไปนั้นเป็นเพราะไม่รู้กฎหมาย เพื่อให้คนหลุดพ้นจากความรับผิดชอบก็ไม่ได้ ถึงแม้ว่าจะไม่รู้กฎหมายจริง ๆ ก็ตาม เนื่องจากในทางกฎหมายมีหลักเกณฑ์สำคัญประการหนึ่งว่า “ความไม่รู้กฎหมายไม่เป็นข้อแก้ตัว” เพราะถ้าหากว่าให้มีการกล่าวอ้างแก้ตัวได้ ทุกคนก็จะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายกันหมด เพื่อให้คนหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ ในที่สุดกฎหมายก็จะขาดความศักดิ์สิทธิ์ และบังคับใช้กับใครไม่ได้ อีกต่อไป (รวินท์ สีละพัฒนะ, 2562 : 18)

กฎหมายของสังคมสมัยใหม่จึงมีสองประเภท ประเภทหนึ่ง คือ เป็นกฎหมายที่อยู่ในรูปของจารีตประเพณี อีกประเภทหนึ่ง เป็นกฎหมายที่บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ดังนั้น การมีกฎหมายเพื่อให้เกิดการควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมจึงมีความจำเป็น

และสำคัญอย่างยิ่งในรัฐที่มีอำนาจอธิปไตย เพราะการมีกฎหมายเป็นการแสดงให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมได้ภายใต้กฎเกณฑ์ที่รัฐกำหนด แต่ทั้งนี้กฎหมายจะต้องไม่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพมากเกินไป (พูลศักดิ์ วรรณพงษ์, 2534: 7-8) เนื่องจากกฎหมายเป็นกฎเกณฑ์ทางสังคมที่ควบคุมคนในสังคมให้อยู่ในกฎ และระเบียบที่กำหนดไว้ เพราะกฎหมายเป็นกฎที่สถาบันหรือผู้มีอำนาจสูงสุดในประเทศตราขึ้น หรือที่เกิดขึ้นจากจารีตประเพณีอันเป็นที่ยอมรับนับถือเพื่อใช้ในการบริหารประเทศและเพื่อใช้บังคับบุคคลให้ปฏิบัติตาม นอกจากนี้กฎหมายยังมีความสำคัญในการสร้างความสงบเรียบร้อยในสังคมกิจกรรมที่เกิดขึ้นในประเทศจะมีทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในสังคมให้อยู่ในระเบียบแบบแผนที่ดีงาม เพื่อปกป้องและรักษาชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน กฎหมายจึงมีความสำคัญ ดังนี้

1. กฎหมายสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยแก่สังคมและประเทศชาติ เมื่อทุกคนรู้และปฏิบัติตามกฎหมายอย่างถูกต้องแล้วย่อมไม่เกิดปัญหา และข้อพิพาทระหว่างกัน สังคมย่อมเป็นระเบียบและมีความสุขอันจะเป็นผลดีต่อประเทศสืบต่อไป
2. การบริหารราชการแผ่นดินและการปกครองบ้านเมืองเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประเทศใดประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจและปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดก็จะทำให้การบริหารประเทศเป็นไปด้วยดี และมีส่วนทำให้มีการพัฒนาเป็นไปอย่างรวดเร็ว ตัวอย่างเช่น เมื่อประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนที่มีต่อประเทศชาติก็จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างครบถ้วน เช่นหน้าที่ในการป้องกันประเทศ หน้าที่ในการเสียภาษี หน้าที่ในการเป็นทหารรับใช้ชาติ เป็นต้น
3. สังคมจะสงบสุขเมื่อทุกคนปฏิบัติตามกฎหมาย และรู้ว่าตนมีสิทธิของตนอยู่เพียงไรไม่ไปล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น ถ้าทุกคนปฏิบัติตามขอบเขตของกฎหมายก็จะไม่ทะเลาะวิวาทกัน เช่นทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการพูด การเขียน แต่ต้องปฏิบัติตนอยู่ในขอบเขต ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามผู้อื่นเพราะอาจทำให้เกิดการกระทบกระทั่งกันได้
4. กฎหมายสร้างความเท่าเทียมในความเป็นมนุษย์ เพราะกฎหมายจะมีข้อบังคับแก่ทุกคน ดังนั้น ไม่ว่าใครก็ตามที่ประพฤติผิดกฎหมายหรือถูกผู้อื่นเอาเปรียบ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีฐานะร่ำรวย ฐานะยากจน หรือเป็นผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานระดับสูงเพียงใดก็ตามไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงกฎหมายได้ ต้องรับโทษตามความผิด
5. กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์ที่สำคัญ เพื่อก่อให้เกิดความยุติธรรมในกรณีที่เกิดการกระทบกระทั่งกันขึ้น มีการฟ้องร้องคดีกันเพื่อขอความยุติธรรมจากศาล ศาลก็ต้องตัดสินโดยยึดตัวบทกฎหมายเป็นหลักในการพิจารณาคดีเพื่อให้ทุกคนได้รับความยุติธรรมเท่าเทียมกัน (จิตตรา เพียรล้ำเลิศ, 2562: 2)

ทั้งนี้ ในบริบทของกฎหมายนั้นผู้คนมักมีความคิดที่ว่าคนที่ได้ศึกษากฎหมายเท่านั้นจึงจะเป็นคนรู้กฎหมาย หรือคนที่ประกอบอาชีพโดยใช้กฎหมายเป็นหลัก เช่น ตำรวจ ทนายความ อัยการ และผู้พิพากษา และการเรียนรู้กฎหมายนั้นเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความเข้าใจค่อนข้างมาก บุคคลทั่วไปจึงไม่สนใจที่จะเข้าใจกฎหมาย แต่เมื่อในปัจจุบัน ด้วยการพัฒนาของสังคม รูปแบบการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ผู้คนต่างมีความหวังแทนสิทธิ เสรีภาพ หรือแม้แต่หลักเกณฑ์ทางราชการที่จะต้องปฏิบัติตามในบางครั้งอาจเกิดความไม่พอใจหรือได้รับความเดือดร้อนเท่าที่ควร แต่ผู้คนไม่สามารถแก้ไขหรือโต้แย้งอะไรได้มากนัก ดังนั้น การเรียนรู้และเข้าใจกฎหมายจึงเป็นสิ่งสำคัญกับทุกคนที่เป็นพลเมืองของประเทศ ไม่เพียงเฉพาะคนที่ศึกษาหรือประกอบอาชีพด้านกฎหมายเท่านั้น ปัจจุบันจึงเห็นได้ชัดว่า กฎหมายเริ่มเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของประชาชนมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนและนักศึกษา เริ่มให้ความสนใจในการเรียนกฎหมายด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายแพ่ง กฎหมายอาญา กฎหมายปกครอง และอีกมากมาย ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีอิทธิพลในชีวิตประจำวัน และกฎหมายในชีวิตประจำวันนั้นประกอบไปด้วยหลายเรื่อง เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายทรัพย์สินและที่ดิน กฎหมายมรดก กฎหมายระหว่างประเทศเบื้องต้น กฎหมายอาญา นิติกรรม และกฎหมายอื่น ๆ ที่ประชาชนควรรู้ (ภูมิชัย สุวรรณดี, 2549: 20)

จากปัญหาดังกล่าว พบว่า การเข้าถึงกฎหมายของแต่ละบุคคลยังมีไม่เท่ากัน อาจเป็นเพราะภาษาและเนื้อหาของกฎหมายเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ยาก เนื่องจากเป็นวิชาชีพเฉพาะด้าน ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำรายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันมาศึกษาเพื่อที่จะนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะนักศึกษาที่เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและเป็นบุคคลในสังคมที่ควรรู้และเข้าใจกฎหมายอย่างจริงจังมากขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดเพื่อที่จะศึกษาความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้นก่อนการเรียนรายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน ว่านักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด และเมื่อทราบผลสัมฤทธิ์จากการศึกษาดังกล่าวแล้ว จากนั้นผู้วิจัยจะดำเนินการสอนเพื่อให้นักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจของกฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง และหลังจากการสอนผู้วิจัยจะศึกษาผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการเรียนรายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันว่านักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปปรับใช้ได้จริงหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อย่างมีความรู้กฎหมายทั่วไปในการเรียนรายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน

2. เพื่อนำผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้อรรถกถาหมายทั่วไปในการเรียนรายวิชาอรรถกถาหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันเป็นต้นแบบในการพัฒนาการเรียนรู้อรรถกถาหมายต่อไป

3. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถนำความรู้ด้านอรรถกถาหมายไปปรับใช้กับกรณีที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ เพื่อรู้เท่าทันอรรถกถาหมายอย่างถูกต้องและป้องกันการถูกเอาเปรียบจากผู้อื่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเลือกเอกสารที่นำมาใช้ในการศึกษา ได้แก่ เอกสารชั้นรองหรือเอกสารทุติยภูมิ โดยศึกษาจากเอกสารอรรถกถาหมายทั่วไป เช่น หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย เป็นต้น

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาที่เรียนรายวิชาอรรถกถาหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน ในภาคการศึกษา 2/2563 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดแทรกความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาอรรถกถาหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน

3.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัยและอัตนัย ครอบคลุมเนื้อหาสาระตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดแทรกความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาอรรถกถาหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน มหาวิทยาลัยรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี หลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดแทรกความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาอรรถกถาหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อรรถกถาหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อรรถกถาหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อรรถกถาหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน

3.3 ผู้วิจัยให้นักศึกษาทำการแบบทดสอบในสัปดาห์ที่ 1 (ก่อนเรียน) และสัปดาห์ที่ 16 (หลังเรียน)

3.4 ผู้วิจัยนำผลสัมฤทธิ์ทางเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนมาเปรียบเทียบกันตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4. แบบแผนการวิจัย

รูปแบบของการวิจัยโดยใช้กลุ่มเดียวทดสอบก่อน-หลัง (One group, Pretest - Posttest design) มีลักษณะของการทดสอบนักเรียนก่อนเรียน (Pretest) และทดสอบหลังเรียน (Posttest)

O1 x O2

เมื่อ X การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดแทรกความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาอรรถกถาหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน

เมื่อ O1 แทนการทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

เมื่อ O2 แทนการทดสอบหลังเรียน (Posttest)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยทำการศึกษากิจการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดแทรกความรู้ด้านอรรถกถาหมายที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา

รายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน เพื่อการนำไปใช้ให้กับนักศึกษาที่เรียนรายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

5.2 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาที่เรียนรายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี ทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียน

5.3 ตรวจสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียน แจ้งคะแนนก่อนการเรียนให้นักศึกษาที่เรียนรายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี ได้ทราบคะแนน

5.4 ทดลองการสอนแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดแทรกความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน ภายใต้การสอนของผู้วิจัยเรียนเสร็จครบถ้วนตามเนื้อหาให้นักศึกษาที่เรียนรายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกครั้ง

5.5 บันทึกคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบระหว่างก่อนเรียน-หลังเรียนเพื่อไปใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5.6 นำผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนมาเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์หลังเรียน โดยใช้สูตร t-test dependent ที่ทดสอบเพื่อทำการทดสอบสมมติฐานโดย t-test dependent (กลุ่มตัวอย่างเดียว) นี้ใช้เปรียบเทียบผลคะแนนก่อน-หลังการทดสอบ เป็นคะแนนรายบุคคลจากคะแนนก่อนและหลังเรียน

6. สูตรสถิติที่ใช้รายงานผลการวิจัย

6.1 สูตรสถิติที่ใช้รายงานผลการวิจัย

1. สูตรค่าเฉลี่ย (Mean) $\bar{x}$

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย

x = คะแนน

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนน

N = จำนวนนักเรียน

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard

Deviation) ใช้สัญลักษณ์ทางสถิติว่า S.D. สูตรการวิเคราะห์ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f = ความถี่

x = จุดกึ่งกลางชั้น

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย

n = จำนวนนักเรียน

3. สถิติที่ใช้ในการทดลองสมมติฐานการวิจัย

สูตร t- dependent

$$\frac{\sum D}{\sqrt{N \sum D^2 - (\sum D)^2}}$$

$$\frac{\sum x}{N - 1}$$

เมื่อ $\sum x$ แทน การเอาผลต่างของคะแนนครั้งหลังกับครั้งแรกของนักเรียนแต่ละคนมาบวกกัน

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

ทดลองที่ใช้ในนวัตกรรม

$N \sum D^2$ แทน การนำเอาผลต่างของ

คะแนนครั้งหลังกับครั้งแรกของนักเรียนแต่ละคนมายกกำลังสองแล้วนำมาบวกกัน

$(\sum D)^2$ แทน การนำเอาผลต่างของ

คะแนนครั้งหลังกับครั้งแรกของนักเรียนแต่ละคนมาบวกกัน แล้วจึงยกกำลังสอง

ผลการวิจัย

จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่เรียนรายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแทรกความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2/2563 ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

ตาราง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน ของเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2/2563 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแทรกความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน

คะแนนทดสอบ	n	$\bar{x}$	S.D.	t	df	Sig
ก่อนเรียน	38	20.42	1.99	13.97	37.00	0.00**
หลังเรียน	38	13.47	2.1			

จากตารางนี้ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนของนักศึกษา ก่อนเรียน วิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน คะแนนเต็ม 30 นักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ย 20.42 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.99 ส่วนหลังจากที่เรียนวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันแล้วทำการสอบ นักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ย 13.47 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.1 เมื่อนำคะแนนมาเปรียบเทียบ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา กฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาแทรกความรู้ทั่วไปเกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันไม่ดีขึ้น

สรุปและอภิปรายผล

เนื่องจากกฎหมายเป็นกฎหมายที่ซับซ้อน หรือระเบียบที่สังคมกำหนดให้ควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมให้อยู่ในกรอบอันดี และปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดแนวทางเดียวกัน แต่เนื้อหาของกฎหมายนั้นยังไม่เผยแพร่ให้คนในสังคมทราบโดยทั่วกันมากนัก จึงเกิดปัญหาของการเรียนและรู้กฎหมายในกรณีที่เป็นบุคคลทั่วไป จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเรียนรู้กฎหมายทั่วไปในเบื้องต้น

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูลเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี จำนวน 38 คน นั้น ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านระบบการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์ COVID 19

เนื่องจากสถานการณ์ COVID 19 ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้มีประกาศให้การเรียนการสอนสามารถทำได้ 3 รูปแบบ กล่าวคือ

1. รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ 100%

2. รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสม คือ การเรียนการสอนที่มีนักศึกษาเรียนในห้องและออนไลน์อย่างละกึ่งจำนวนของนักศึกษาทั้งหมด

3. รูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติ

ทั้งนี้ รวมถึงการสอบปลายภาคแบบปกติด้วย ทำให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างนี้จำเป็นต้องสอบในห้องเรียนแบบปกติ ทั้งที่ตลอดปีการศึกษา มีการเรียนการสอนแบบออนไลน์ 100% ซึ่งเท่ากับว่าการเรียนการสอนเป็นแบบออนไลน์แต่สอบแบบปกติ จึงทำให้เกิดปัญหากับนักศึกษาเกี่ยวกับผลสอบที่ไม่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ในกรณีนี้มีนักศึกษาต่างชาติเข้าเรียนโดยไม่สามารถสื่อสาร อ่าน เขียน เป็นภาษาไทยได้ ทำให้เกิดปัญหาต่อการเรียนและด้วยคำศัพท์ของกฎหมายที่ยากจะเข้าใจทำให้เกิดปัญหาตามมาว่า อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถใช้สื่อการสอนแค่ภาษาไทยเท่านั้น แต่ต้องมีภาษาอังกฤษด้วยเพื่อการเรียนรู้ที่เข้าใจง่ายมากขึ้นของนักศึกษา

2. ด้านสื่อการเรียนการสอน วิธีการสอน

เนื่องจากเป็นสถานการณ์ไวรัสโคโรนา หรือโควิด-19 จึงต้องปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนจากรูปแบบปกติเป็นรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้สื่อการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น power point, line, google meet, google classroom เป็นต้น ทั้งนี้การเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์นั้น อาจสะดวกในเรื่องของการไม่ใช้กระดาษ (paperless) เพราะนักศึกษาสามารถศึกษาจากไฟล์งานที่อาจารย์ผู้สอนส่งใน google classroom หลัก

3. ด้านปัจจัยจากตัวผู้เรียน

ผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า หลังเรียน ทำให้ผลวิจัยนี้ไม่ดีขึ้นหรือไม่พัฒนาขึ้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการวิเคราะห์ผลค่าคะแนนดังกล่าวเกิดจากผลกระทบของสถานการณ์ของไวรัสโคโรนา หรือโควิด-19 ในรอบที่ 2 เนื่องจากเป็นการเรียนการสอนออนไลน์ ปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาเรียนรู้นั้น แตกต่างออกไป กล่าวคือ การเรียนการสอนออนไลน์ทำให้เกิดปัญหาที่นักศึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจต้องแก้ อีกทั้งการเรียนกฎหมายที่มีเนื้อหาและศัพท์ทางกฎหมายที่มีลักษณะเฉพาะทาง ทำให้ยากต่อการเรียนรู้และเข้าใจแบบทั่วไปได้ และขณะที่มีการเรียนการสอนออนไลน์ทำให้นักศึกษาอาจไม่เกิดระเบียบวินัย หรือไม่มีความตั้งใจอย่างจริงจังเหมือนในห้องเรียน และยากแก่การที่อาจารย์ผู้สอนจะตรวจสอบถึงการมีวินัยในการเรียนและรวมถึงการจับทุจริตในการสอบได้

ด้วยเหตุผลและปัจจัยที่กล่าวมาจึงทำให้ผลการทดสอบของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี จำนวน 38 คน ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนดีกว่าหลังเรียน ทำให้ผลการวิจัยในครั้งนี้ไม่มีการพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

เมื่อการเรียนรู้กฎหมายเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง ที่คนในสังคมจำเป็นต้องเรียนรู้ รายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน จึงเป็นอีกวิชาหนึ่งในหลักสูตรที่นักศึกษาคณะหรือสาขาอื่นสามารถเลือกเข้ามาเรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า จากการวิจัยในครั้งนี้เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันของนักศึกษาที่เรียนรายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาแทรกความรู้ทั่วไปเกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2/2563 ทำให้เกิดข้อเสนอแนะดังนี้

1. เมื่อเกิดสถานการณ์ไวรัสโคโรนา หรือโควิด-19 ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และทำให้เกิดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ 100% นั้น ดังนั้น เมื่อมีการเรียนการสอนออนไลน์เต็มรูปแบบแล้ว การสอบกลางภาคและปลายภาคควรจะให้สอบออนไลน์ 100% ด้วย

2. การเรียนการสอนออนไลน์นั้นมีปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น การไม่มีวินัยของนักศึกษา การทุจริตในการสอบ แม้กระทั่งการตรวจสอบข้อสอบสำหรับอาจารย์ในบางกรณีที่ข้อสอบเป็นแบบข้อเขียนที่ใช้ระบบ paperless ดังนี้ ทางมหาวิทยาลัยควรเฝ้าอำนวยความสะดวกให้กับระบบการเรียนการสอนออนไลน์ เช่น การจัดหาอาคารเรียน ห้องเรียน อุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ให้กับอาจารย์และนักศึกษาที่ต้องการหรือไม่พร้อมในเรื่องของสัญญาณ Internet

ในการทำวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่า รายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันจะเป็นอีกวิชาหนึ่งที่จะต้องมีการทบทวนผลสัมฤทธิ์ในแต่ละภาคการศึกษาเพื่อให้ทราบผลของการพัฒนาในการเรียนรู้ของนักศึกษาต่อไป ยิ่งไปกว่านั้นในกรณีที่ภาคการศึกษาใดมีนักศึกษาต่างชาติเข้าเรียนด้วย อาจารย์ประจำรายวิชากฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันสามารถทำสื่อการสอนและออกข้อสอบเป็นภาคภาษาอังกฤษได้

เอกสารอ้างอิง

- จิตรรา เพียรล้ำเลิศ. (2562). **ความรู้พื้นฐานทั่วไปทางกฎหมาย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม พับริซิ่ง เฮ้าส์.
- ชมชื่น มัณยารมย์. (2544). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย**. กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ดิเรก ควรสมาคม. (2563). **ความรู้ทั่วไปและหลักการพื้นฐานทางกฎหมาย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน. พูลศักดิ์ วรรณพงษ์. (2534). **กฎหมายกับการเมือง**. กรุงเทพมหานคร: สารมวลชน.
- ภูมิชัย สุวรรณดี. (2549). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม.
- มานิตย์ จุมปา. (2563). **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย**. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รวินท์ ลีละพัฒนะ. (2562). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมาย**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- วิษณุ เครืองาม. (2541). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ**. กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.